

Ami még Borsán hiányzik

Ujabb transzport ruhaneműt kell sürgősen Borsára szállítani — A borsai nyomor statisztikája

Cluj—Kolozsvár, december 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A szatmári per véget ért. Zsidók, románok hazautaztak már falujukba és Borsán folytatódik az élet a maga kétségbeesítő nyomorával, amely okozója gyűlöletnek, szerencsétlenségnek és agitációnak egyaránt... És a borsai kérdés politikai és jogi szenzációi pár hétre elvonták az erdélyi zsidóság figyelmét valamiről, ami pedig ennek a véres tragédiának a tengelyében áll: már-már elfelejtették az emberek, hogy a leégett zsidó Borsára ágról-zakadt lakói a kezdődő tél hidegében állanak, hogy ezerkétszáz segélyre váró lélek várja a segítséget, mert jön a fagy, kell ruha és fa, még csak kevesen építették fel házaikat, még nincs betevő kenyér, a borsai dzsungelben 20 lejes kereseti lehetőség után kapkodnak az emberek...

Építeni már nem lehet. A borsai segélybizottság mérnöke visszaérkezett Kolozsvárra. Ami még jön: a kormánysegély, amit hónapokkal ezelőtt megígértek és az építőakció országsszerte megindított kampányának bevételei, ami pedig nagyon kevés, azzal már csak tavasszal kezdhetnek munkálatozni. A télre már csak egy teendő marad: természetbeni adományokkal támogatni Borsát, mert csak így lehet segíteni a nagy nyomoron, így lehet csak enyhíteni azt a kétségbeesítő helyzetet, amelybe Borsát a tiltott ismert események betaszították.

Megjött a nyomor statisztikája

Irtunk már arról, hogy Erdély zsidósága részéről, az ország minden városából érkeztek különböző ruhaküldemények Borsára. Ezeket a küldeményeket egy gyűjtőbizottság osztotta szét, de eredménye kevés volt. A csomagok részben olyan ruhákat tartalmaztak, amelyek nem használhatók Borsán. Kiselejtezték estélyi női ruhák, magassarkubáli cipők, nyakkendők. (A tűz előtt soha nem viseltek nyakkendőt Borsán. Ma minden embernek nyakkendője van.) És a stoppolásra váró selyemharisnyák, stb. olyan holmik, amelyekre ott nincs szükség. Mindenből a legegyszerűbb és a legtartósabb tömegaru kell s ez vezette a segélybizottságot arra az elhatározásra, hogy nagyvállalatoktól óleson, lehetőleg elkészítési áron is alul szerezzék be a szükségleteket. A borsai kiosztó bizottság összeállította a ruhaneműeknek listáját, amelyekre a borsai zsidóknak még szükségük van. Ime a lista:

Mi kell — és mi van...

- Kell Borsának: Cipő 329 pár.
- Trikó és szveter 380 darab.
- Gyermekkelengye 65 darab.
- Férfiruha 25 rend.
- Női ruha 66 rend.

Ezek azok a ruhaneműk, amelyekre feltétlenül szükség van arra, hogy a borsai zsidók egy részének ruhája és cipője legyen ezen a télen. Ezzel szemben a segélybizottsághoz eddig begyűlt 50 pár cipő, amit a Dermatol Kolozsvári cipőgyár adományozott. Szövöttaruból két temesvári gyár küldött két kisebb küldeményt, míg viselhető férfiruha csak kettő, női ruha pedig egyáltalán nem gyűlt össze. A borsaiak ugyanis nem használhatnák egészen viseltes ruhákat. A borsai zsidóasszonyoknak nincs annyi pénzük sem, hogy tűt vegyenek maguknak. Lyukas talpu cipőt hiába küldenek nekik, mert nincs pénzük talpalásra. Borsán egyébként is olyan sürgős minden, annyira nincs semmi, hogy mindenből olyat kell adni, ami azonnal használható. Ezért a borsai segélybizottság úgy intézkedett, hogy vásárlásokat fog eszközölni.

Talán lesz cipő, talán lesz ruha

Egy magát megnevezni nem akaró külföldi filantrop 112 dollárt juttatott a segélybizottsághoz. Ebből az összegből mintegy 80 pár cipőt fog még beszerezni a bizottság, a segélyalapból pedig még 180 párat. Kötött-szövött árukat is vásárolni fognak, míg a ruhaneműket is megpróbálják majd valahogyan úgy beszerezni, hogy a Borsára felépítésre szánt összeget ne legyenek kénytelenek a természetbeni segélyezésre felhasználni. Ezen a téren akarja már befejezni ezt az akciót a segélybizottság olyanképpen, hogy amikor befejezést nyer a gyűjtőmunka, egy nagy

transzport ruhaneműt juttassanak a borsaiaknak, amelyet aztán majd ottan szétosztanak.

Speciális bizottság megy majd ki Borsára, amelynek tagjai személyesen fogják intézni a kiosztásokat. A bizottság egyik tagja az árvagondozó delegátusa lesz, aki ugyanakkor megszervezi a házipari műhelyek felállítását is, amelyre olyan nagy szüksége van a borsai tél réméről fenyegetett borsai munkanélküli zsidóságnak.

Borsai problémája még mindig nyitott, égő sebe Erdély zsidóságának. Hiányzik a meleg ruha, nincs elég cipő, szörnyű a nyomor. És ezzel a problémával szemben nem teszi meg kötelességét az állam: a megígért 1 millió 800 ezer lejes kormánysegély még mindig a jövő zenéje: nem marad senki hátra, csak a zsidóság, mert csak az erdélyi zsidóság enyhíthet ezen a szörnyű nyomoron. Tegye meg hát mindenik a kötelességét.

A pozsonyi tartományi hivatal befiltotta a magyar ellenzéki pártok plakátjainak és népszámlálási röpiratainak terjesztését

A pozsonyi egyetem beszüntette Tuka nyugdíjának folyósítását

Prága, december 1. A pozsonyi tartományi hivatal befiltotta a magyar ellenzéki pártok plakátjainak és népszámlálási röpiratainak terjesztését. A cseh hatóságok kifogásolták a következő mondatot: „Légy magyar mindhalálig — és magyarnak lenni nagy és dicső dolog.” E két mondat ellenszenvet kelthet csehszlovák hivatalos magyarázat szerint az olvasókban más nemzetiségek iránt.

A magyar ellenzéki pártok a döntést megfellebbezik a csehszlovák belügyminiszterhez, de ennek valószínűleg csak platónikus jellege van, mert a miniszter véghatározata a népszámlálás megkezdése előtt nem várható.

Párizs, december 1. Az Oeuvre közli a felvidéki magyarságnak a Népszöveghez intézett tiltakozó iratát, melyben azt hangoztatják, hogy a cseh hatóságok

a népszámlálás alkalmával lehetetlenné teszik a kisebbségi állampolgároknak az adatok hű bejegyzésének ellenőrzését.

Prága, december 1. A pozsonyi egyetem Tuka nyugdíjának folyósítását a jogerős ítélet alapján megszüntette. Tuka eddig havi 1250 koronát kapott.

Ugy hírlik, hogy Tuka felesége kegydíjként a jövőben is megkapja elítelt férje nyugdíjának háromnegyed részét.

Cáfolták azt a hírt, hogy Tukát a lipótvári fegyházból csehszlovák fegyintézetbe szállították volna át. Az elítelt professzor a lipótvári fegyházban a nyitrai ügyészség részére iratmásolással foglalkozik s hetenkint e munkával nyolc koronát keres, melyből, négy koronát élelmezésének feljavítására fordít.

Ekszerárak, órák és ezüstárak

hatóságilag engedélyezett

végkiárusítása Fenyőnél

Cluj, Piata Unirii 23, ahol az üzlet végkép feloszlik

Közzétették

Andrée, a tragikusvégű sarkutazó naplóját

A napló megrázó szavakkal írja le az expedíció szenvedését

Stockholm, december 1. Két hónapja ezelőtt — mint ismeretes — holtan találták meg Andrée sarkkutatót és expedíciójának tagjait. Ez időtől kezdve az egész világ nagy érdeklődéssel várta a szerencsétlenül járt Andrée feljegyzésének a publikálását. A feljegyzések könyv formájában megjelentek és megrázó képet nyújtnak azoknak a küzdelmeknek, amelyekben a hétért sarkkutatóknak részüket volt.

A feljegyzésből kiderül, hogy a léggömbbel megtett útról, valamint a jégmezőkön való átvonulásról szóló régebbi jelentések nagy részben tévesek voltak. Ambár Andrée jegyzetei nem tartalmaznak semminemű adatot arra nézve, hogy mi okozta az expedíció

tagjainak a halálát. Lindberg professzornak sikerült mégis rekonstruálni a történeteket. Eszerint Andrée és társai nem az élelemhiány, lőszer és tüzelőanyag hiánya miatt pusztultak el, hanem azért, mert a ruházatuk nem volt megfelelő és nem nyújtott elegendő meleget a sarki éghajlat rettenetes hidege ellen.

Rendkívül megrázók és megkapók Andrée társának Strindbergnek azok a sorai, amelyek hátrahagyott írásai között menyasszonyának szólnak, akitől tragikus sorsát előre látva, szomorú szavakkal vesz búcsút.

A legjelentősebbek azok a feljegyzések, amelyeket Andrée július 12-én, tehát két nappal a léggömbbel megtett

Magyar Színház Magyar Színház

Kedd, szerda, csütörtök

Molnár Ferenc:

A jó tündér

Kaszab—Komár—Toth Elek—Forgács—Tompa—Balázs

utazás után készített. Ekkor a következőket írta naplójába:

„A kevés ballasztot kellett ladobunk a léghajóról és nem adtuk. A zivatar szakadatlanul tart és ha így megy ez tovább, nem tudjuk sokáig kitartani. Csodálatos így lebegni a jégtenger fölött még akkor is, ha a jégen célt tudunk érni. Mikor lesznek követőink? Nem tagadom, hogy büszkeség érzete tölt el mindhármunkat és azt hiszem, hogy most mindnyájan meg tudnánk halni. Lehetséges, hogy ez a lelkiállapot, amely betölt bennünket, ugyanaz az érzés, mint ami a háború hőseinek a lelkét az élet és halál küszöbén elfogja. És mindegy az, hogy a következő nemzedékek elfelednek-e bennünket. A láncok csörgése, a szántalpak suhanása a havon és a vitorlák suhogása az egyedüli hangok, amelyeket a léghajogondolónak a recsegésén kívül hallunk.”

Ezek a mély érzésű feljegyzések már azt bizonyítják, hogy Andrée és társai komolyan gondolták a pusztulásra, de arra nézve, hogy mi kényserítette őket a leszállásra, a naplóban semiféle megemlékezés nincs. Andrée naplójegyzeteit, amelyek körül — mint ismeretes — az elhunyt sarkkutató családja és a svéd kormány között annakidején ellentétek támadtak, rövidesen több nyelvre lefordítják.

Mi a Csodabár?

A Csodabár nem sablonos operett, nem is szokványos revü. A Csodabár az operettírás forradalma, mert egész felépítésében áttöri az énekes színpad eddigi kereteit s az előadást

leviszi a közönség közé,

ugy, hogy nemcsak a színpadon, nemcsak a nézőtérben, hanem a foyerben, sőt az utcán is folyik az előadás.

A közönség, amely a színházba jön, egy teljesen átalakított, átépített helyiségben találja magát. A színpad el-tűnt, helyén továbbképezve a nézőtér páholyosrai foglalnak helyet. A nézőtér első széksorok felkerültek a színpadra, helyükön pedig

magas, parkettes dobogó,

ahol az előadás nagyobb részben lejátszódik. De nemcsak itt, hanem mindenütt, az erkélyen is színészek bukannak fel.

A dobogó körül, sőt a színpadon is terített asztalok mellett ül a közönség. Kolozsvár legismertebb notabilitásai és nevezetességei,

három hárpulton kevernek italt a mixernek,

pezszt, teát, feketét szolgálnak fel, hólapdák, konfetti, szerpentin repül a levegőben, éppúgy, amint a világvárosok legelőkelőbb mulatóhelyein.

Külsőségeiben is igazi csoda tehát a Csodabár, amelyet nálunk Horváth Árpád, a budapesti Nemzeti Színház kitűnő rendezője rendez. E külsőségek mellett izgalmas, drámai feszült ségű mese, remek, pezsgő, forró muzsika s az énekes és prózai együttes teljes felvonulása teszi a Csodabárt az utolsó tíz esztendő legnagyobb színházi attrakciójává.

Félmillió költséggel állítja be a színház a Csodabárt!

a köz

Köztisztviseltek csak

Bucuresti— (Az Uj Kelet tisztviselők törvényjavaslataiban az egészségügyi foglalkoztatásról. A nagyjavaslata, amely a komoly reform a jegyében az ország gazdasági juttatásának első ritette a kabinben a Miro egy eszköze csökkentésére, mérvű reduktakarakossági gessé és emelkának első mevényjavaslat, lői fizetéseköt mot. A parlamlag izgalmas fog megszületnek részletes is

Egyet het b

A törvény elkövetket mondják. Senkinem tő olyan állást, díjat, vagy bá lami, megyei, től, autonóm pösszes közintéz kontroll alatt költségvetése a vagy a község apróbálásától

Miniszterek, tériumi igazgatónak nem közigazgatási pénztárban, va delmi kódex re alapított társanek a delegált tanácsokban, akiket katonai

A második nyugdíjasokra zókat mondják: ségi és minden intézmény nyu nak el semmi fizetéses, napi jász ellenében felt képeznek hadiözvegyek, tak, akik tov IOV. törvény vezményeit.

Az i

A közoktatá natkozólag a h dik és hatodik a következőket

A tantestülé vállalhat két k foglalkozást és revizori, reviz lást, azonban e huzhatják. Vá lkáni, vagy rek tétetnél, amely tik, lehetnek k nyos intézetek nikák és muz hivataloknál k katedrájukkal

dét. A kleru tanári állást, e egy fizetést. A nak katedráka ezért nem külb bizonyos reduk

Speci megt sukát

Abban az es speciálista mű

Nyilvánosságra kerül a köztisztviselők álláshalmozásának betiltásáról szóló törvény

Köztisztviselők csak egyetlen állást tölthetnek be — Miniszterek, államtitkárok vagy nagykövetségek csak egy helyről húzhatnak fizetést — A törvényszegőket súlyosan bünteti a törvény

Bucuresti—Bukarest, december 1. (Az Uj Kelet tudósítójától). A köztisztviselők álláshalmozásáról szóló törvényjavaslat, amely az utóbbi hetekben az egész ország közvéleményét foglalkoztatja, ma nyilvánosságra került. A nagyjelentőségű törvényjavaslat, amely a Mironescu-kormány első komoly reformja, annak a politikának a jegyében született meg, melyre az ország gazdasági helyzete kormányrajutásának első pillanata óta kényszerítette a kabinetet. A jelenlegi helyzetben a Mironescu-kormány csak egy eszköze lehetett az államterhek csökkentésére. A költségvetés nagymérvű redukciója a legmesszebbmenő takarékosági politikát tette szükségessé és ennek a takarékosági politikának első megnyilvánulása ez a törvényjavaslat, mely óriási köztisztviselői fizetésekkel tehermentesíti az államot. A parlamentben így előreláthatólag izgalmas összecsapások jegyében fog megszületni az új törvény, amelynek részletes ismertetését alább adjuk:

Egyetlen tisztviselő sem tölthet be egynél több állást

A törvény első paragrafusa a következőket mondja:

Senkinem tölthet be egynél több olyan állást, melyért fizetést, napi-díjat, vagy bármely díjazást húz állam, megyei, vagy városi hivataloktól, autópóm-pénztáraktól, valamint az összes közintézetektől, amelyek állami kontroll alatt állanak, amelyeknek költségvetése a parlament, a kormány, vagy a községi és városi tanácsok aprotálásától függ.

Miniszterek, államtitkárok, miniszteriumi igazgatók, bírák és aktív katonák nem szerepelhetnek egyetlen közigazgatási tanácsban, autonóm-pénztárban, vagy bármely, a kereskedelmi kódex rendelkezései alapján meg alapított társaságban. Kivételt képeznek a delegált képviselők ezekben a tanácsokban, vagy azok a katonák, akiket katonai üzemekhez delegáltak.

A második paragrafus, amely a nyugdíjasokra vonatkozik, a következőket mondja: Az állami, megyei, községi és minden néven nevezendő közintézmény nyugdíjait nem vállalhatnak el semmiféle indokolás alapján fizetéses, napidíjas, vagy bármely díjazás ellenében állami funkciót. Kivételt képeznek az állatorvosi kar és a hadőrzvények, valamint a hadirokkantak, akik továbbra is élvezhetik az IOV. törvény 42. paragrafusának kedvezményeit.

Az oktatószemélyzet megszorításai

A közoktatásügyi tisztviselőkre vonatkozólag a harmadik, negyedik, ötödik és hatodik paragrafus intézkedik a következőképpen:

A tanféléteket egyetlen tagja sem vállalhat két katedrát, nem üzhet más foglalkozást és nem vállalhat csak sub-revizori, revizori, vagy inspektori állást, azonban csak az egyik fizetésüket húzhatják. Vállalhatnak direktori, dékani, vagy rektori állást annál az intézetnél, amelynél hivatásukat teljesítik. Lehetnek laboratóriumok, tudományos intézetek, könyvtárak, vagy klinikák és muzeumok vezetői, de eme hivataloknál fizetésük nem lépheti át katedrájukkal elért fizetésük együtötét. A klérus tagjai elvállalhatnak tanári állást, de nem húzhatnak csak egy fizetést. A katonatisztek vállalhatnak katedrákat katonaiskolákban, de ezért nem külön fizetést, hanem csak bizonyos redukált díjazást kapnak.

Speciálista tanárok egyelőre megtarthatják mindkét állásukat

Abban az esetben, ha a tanár mint speciálista működik egyszerre két he-

lyen, mindkét állását megtarthatja mindaddig, míg az állások egyikét nem lehet más speciálistával betölteni, de ebben az esetben is csak egyik fizetését veheti fel és a másik állása rendszer fizetésének együtötével díjazható. Amennyiben speciálista tanárok két katedrát töltenek be és a minisztérium permanens bizottsága jóváhagyja ezt, szintén csak egy helyről kaphatnak fizetést, míg a másik állásból eredő jövedelem nem lépheti túl törvényes állásból származó fizetésének együtötét.

Ötszáz lej maximális renumeráció

A 7. és 8. paragrafusok a renumerációk kérdésével foglalkozik. A törvény maximum ötszáz lej napi renumerációt állapít meg arra az esetre, ha a köztisztviselő a törvényes munka időn felül is dolgozni kénytelen. Amennyiben a köztisztviselő más vá-

rosba kap kiküldetést, megtérítik költségeit és külön díjazásban részesül. Abban az esetben, ha a tisztviselő az államnak, vagy a közhivatalnak, a melynek alkalmazásában áll, nagy szolgálatakat tesz, jutalomösszeget kaphat, mely azonban nem lehet több, mint évi összjövedelme.

A kivételek

Kivételt képeznek a törvény intézkedései alól a 9-ik paragrafus értelmében a következők:

a) Választások által elnyert mandátumok, amelyeket a köztisztviselők elfoglalhatnak a választási törvény alapján a parlamentben vagy a szenátusban.

b) Időhöz kötött kiküldetések, amelyeket bizonyos meghatározott alapok, vagy különböző hitelek térítenek meg.

c) Jótékonyági közintézmények adminisztrátorai, ha a tisztviselőket eme intézmények élére az intézmény ala-

pitólevele jelölte ki.

d) Miniszteri, államtitkári, nagykövetségi állásokat betölthetnek úgy a tanügyi, mint a papi és katonai tisztviselők, de fizetést csak egy állásért húzhatnak.

Egyhavi határidő

A törvény egyhavi időt engedélyez azoknak a tisztviselőknél, akik két helyen töltenek be egyidőben állást arra, hogy bejelentésük, melyik állásukat kívánják megtartani. Arról, hogy melyik állásában erősítik meg, a felsőbb hatóságok döntenek. Azok, akik a törvényes időben nem optálnak egy bizonyos állás elnyerésére, felsőbb hatóságai által bármely állásukból elmozdíthatók, fenntartva számukra egyet, amelyben a felsőbb hatóság meg erősíteni jónak látja.

A 11. és 12-ik paragrafusok a szigorú büntetéseket helyeznek kilátásba azoknak számára, akik a törvény rendelkezései ellenére is két vagy több helyről akarnak fizetéseket felvenni. Az a tisztviselő, aki ezt megkísérli, büntetésképpen felfüggesztik állásából, azonkívül tartozik a jogtalanul felvett összeg háromszorosát visszafizetni. Azok számára, akik jogtalanul fizetést fognak kiutalni, fegyelmi büntetést helyez kilátásba a törvény.

Gumibotokkal verték szét Bukarestben az adóterror ellen tüntető kereskedőket

Hétfőn délután 3 óráig zárva tartották üzleteiket a bukaresti kereskedők

Bucuresti—Bukarest, december 1. A Sfatul Negustorese által hirdetett kereskedőgyűlésre óriási tömeg gyűlt össze Bukarestben. A Frascati teremben a küldöttségek nem is férték el s ezért egyszerre három helyen tartották a gyűléseket. Nicolau alelnök indítványozta, hogy válasszanak küldöttséget és járuljanak a király elé, ugyanakkor pedig a gyűlés résztvevői rendezzenek esendes tüntetést a királyi palota előtt. Andreescu krajovai kereskedő bejelentette, hogy az uralkodó éppen a Frascati-val szemben lévő műcsarnokot tekintti meg. Erre az ülést felfüggesztették s a tömeg az utcára vonult, ahol lelkesen éljenezte a királyt. Öfésége Andreescu utján megüzente a vezetőségnek, hogy a kereskedők küldöttségét ma délelőtt kihallgatáson fogadják.

A gyűlést ezután folytatták. Niculescu-Ritz elnök statisztikát nyújtott, be arról, hogy a romániai kereskedőknek 172 milliárd lej adósságuk van külföl-

dön. Ha a kormány nem siet támogatásukra, irtózatossá fog bekövetkezni. Követelik, hogy vezessék be a fix-adót (az ugynevezett patenta fixa-t) és kéri a Banca Nationala támogatását és a kamatok csökkentését. A gyűlés ezután elhatározta, hogy a kereskedők hétfőn reggel héttől délután három óráig zárva tartják üzleteiket. Kivételt csak a gyógyszerárak és az élettermek képeznek.

A gyűlésen a kolozsváriak közül Tuffli Richard szólalt fel és feltűnő élesen támadta a nemzeti parasztpárti kormányt, amelynek ő bizalmi embere. A kereskedők küldöttsége ma délelőtt tízenegy órakor megy kihallgatásra a királyi palotába.

A kongresszus után a kereskedők ki-vonultak az utcára és elindultak a királyi palota felé, hogy az elviselhetetlen adóterhe ellen tüntessenek. A strada Regale bejáratánál erőteljes rendőrkor-

don állta útját a menetnek. A rendőrök gumibotokkal támadták a tüntető kereskedőkre s a menet élén haladó Niculescu Riezet, a kereskedőtanács országos elnökét s még néhány kereskedőt arukon és fejükön megsebesítettek. Pánik keletkezett, a kereskedők egyrésze a belügyminisztérium udvarába menekült.

A kongresszus határozatának megfelelően hétfőn reggel a bukaresti kereskedők nem nyitották ki üzleteiket. Minthogy az élelmiszerüzletek is zárva voltak, a villamosok és autóbuszok a kora reggeli órákban megtelek a vásárcsarnokba igyekvő bevásárlókkal. Georgescu grivitauceai kereskedőt, aki kinyitotta üzletét, a sztrájkoló kereskedők egy csoportja súlyosan inzultálta. Három kereskedőt az előhívott esendőrök letartóztattak. Ugyancsak letartóztatták azokat a sztrájkolókat, akik a rendőrség épülete mellett nyitvartott gyümölcsüzlet ablakait verték be.

A katolikus klérus

élesen szembefordult a német fajvédőkkel

Braun porosz szocialista minisztereinők a parlament félretolásának lehetőségéről nyilatkozott Fennállása óta a legsúlyosabb téli elé néz a német köztársaság

Berlin, december 1. Hitlerék nemzeti szocialista pártja körében az utóbbi napokban erős mozgolódás észlelhető és minden jel arra mutat, hogy a párt újabb hevesebb akcióra készül. Erre vall az is, hogy a thüringiai fajvédő kormány javaslatot akart tenni a Birodalmi Lobogószövetségnek, a köztársasági védőszövetségnek a feloszlatására.

Erre az agresszív magatartásra két körülmény bírta rá a német fajvédőket. Az egyik az, hogy a nemzeti szocialista párt tagjainak a lelkesedése a választások óta erősen csökkent, mivel úgy látják, hogy a birodalmi gyűlésre beküldött nagyszámú fajvédő képviselő egyáltalán nem váltja be a hozzájuk fűzött reményeket és nagyon lanyhán, sőt ugyszólván egyáltalán nem fognak hozzá pártjuk szélsőséges terveinek a megvalósításához. A másik fontos okuk az, hogy a különböző konzervatív elemek, amelyek eddig, ha nem is támogatták, de mindenesetre jóindulattal nézték a fajvédők mozgalmait, most igen élesen szembefor-

dultak Hitlerékkel. Így a katolikus klérus, amely eddig rokonszenvezett a német nemzeti szocialistákkal, most ellenük fordult és keresztényellenesnek bélyegzi a fajvédő gondolatot. A mainzi érsekség helytartója, Mayer prelátus a katolikus centrum egyik lapjában nyilatkozatot tett közzé, a melyben kijelenti, hogy a mainzi egyházi körök véleménye szerint hitű katolikus nem lehet tagja a nemzeti szocialista pártnak és az egyház a jövőben meg fogja tagadni a szentségek szolgáltatását a fajvédőknek mindaddig, amíg ezek ígéretet nem tesznek arra, hogy a nemzeti szocialista pártból kilépnek.

E nyilatkozat, valamint egyéb körülmények is azt bizonyítják, hogy a közeljövőben igen éles harc fog kitörni a fajvédők és a katolikus egyházi körök között.

A német belpolitikai helyzetet súlyosbítja a szocialista Braun porosz minisztereinőknek egy nyilatkozata is, amelyben kijelenti, hogy hamarosan sor kerülhet a parlament félretolására.

— A német köztársaság — mondotta a minisztereinők — a legsúlyosabb téli elé néz fennállása óta. A gazdasági bajokon üres fraziszokkal nem lehet segíteni, hanem felelősségteljes komoly munkára van szükség. A birodalmi gyűlésnek rendkívül nehéz feladatot kell megoldania, azonban a képviselők nem mutatnak hajlandóságot arra, hogy valóban vállalkozzanak a megoldásra. Ha azonban a parlament most esődöt mond, senkinek sem szabad esodálkozni, azon, ha a kormány köteletségéhez híven kibővíti alkotmányos hatáskörének a határait és a parlament megkerülésével próbálja kivezetni a birodalmat nehéz helyzetből.

— Változóan felhős idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változékony felhős időjárás várható lassu lehüléssel és esetleg kisebb lecsapódásokkal. A hőmérséklet Budapesten ma délben 9 fok Celsius.

Ekkor a követ-

tot kellett ladob-

és nem aludtunk.

tanul tart és ha

b, nem tudjuk so-

delatos így lebeg-

ött még akkor is,

dank érn. Mikor

Nem tagadom,

zete tölt el mind-

szem, hogy most

tudnánk halmi

ez a lelkiállapot,

inket, ugyanaz az

háboru hősenek a

atál küszöbén el-

az, hogy a követ-

elfelednek-e ben-

csöréne, a szán-

harvon és a vitor-

gyedüli hangok,

jó gondolatnak a

állunk?

sü feljegyzések

hogy Andréé és

doltak a pusztu-

hogy mi kény-

állásra, a napló-

mlékezés nincs

eit, amelyek kö-

és — az elhunyt

s a svéd kormány

ellentétek támad-

nyelve lefordít-

dabár?

ablonos operett,

rvári. A Csodabár

fordalmi,

ben áttöri az éne-

tereteit s az elő-

ység közé,

színpadon, nem-

nem a foyerben,

az előadás.

a színházba jön,

it, átépített helyi

. A színpad el-

pezve a nézőtér

helyet. A néző-

kerültek a szin-

g dobogó.

robb részben le-

itt, hanem min-

s színészek buk-

t a színpadon is

ellett ül a közön-

mertebb notabili-

it.

vernek itált a

it.

szolgálnak fel,

erpentin repül a

mint a világváro-

tóhelyein.

igazi csoda

lyet nálunk Hor-

sti Nemzeti Szín-

rendez. E külső-

drámai feszült

szög, forró mu-

prózái együttes

t a Csodabárt

legnagyobb szín-

őjává.

rel állítja be a

Schemarjahu Lewin hatalmas előadása a zsidó multáról és a zsidó jövődőről

A kolozsvári cionista ifjuság nagyszámu delegációja fogadta a pályaudvaron a cionista vezért — Közel kétezer ember hallgatta végig a kolozsvári Magyar Színházban a kétórás előadást — A Wizo teastélyt rendezett Schemarjahu Lewin tiszteletére

Cluj—Kolozsvár, december 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár zsidóságának nagy ünnepe volt vasárnap: vendégül láthatta dr. Schemarjahu Lewint, a zsidó reneszánsz-mozgalom egyik legkiválóbb vezéralakját. A kiváló vendég fogadtatása valóban impozáns méretű volt, a város zsidósága mindent elkövetett, hogy Schemarjahu Lewin kolozsvári látogatásának megadja azokat a kereteket, amelyek a jelenkor zsidóságának egyik legnagyobb fiát méltán megilletik: a vasárnap délelőtti gyűlésen ezek hallgatták Schemarjahu Lewin mágius erejű szavát és a vendég egy komoly, felemelő benső élmény feledhetlen emlékét hagyta maga mögött Kolozsváron.

A vendéget hozó bukaresti gyorsvonat vasárnap reggel fényolc óraker futott be a kolozsvári pályaudvarra, ahol Kolozsvár zsidó ifjusága rendezett számára impozáns fogadtatást. Az Aviva-Barisszia, a Somer szervezetek és a Brit Trumpeldor népes küldöttségei alkottak sorfalat a Perronon és az elsőosztályú váróteremben a vendégnek, akinek egy fiatal somra virágcsokorral kedveskedett. Szép számmal voltak reprezentálva a pályaudvaron a kolozsvári zsidó menza tagjai is.

Fogadtatás a pályaudvaron

A pályaudvarról a Newyork szállóba lévő lakosztályába hajtatott Schemarjahu Lewin dr. A Magyar Színház színpadát ezalatt a WIZO asszonyai és Avivalányok kék-fehérral díszítették fel. Délelőtt 11 óraker a miting megkezdésének pillanatában zsúfolásig telve volt a kolozsvári Magyar Színház terme az érdeklődőkkel, akiknek sorában képviselve volt Kolozsvár zsidóságának minden rétege és minden árnyalata. Tizenegy óra után néhány percel felgördül a függöny és megjelenik a színen Schemarjahu Lewin dr., akit percekig tartó ünneplés fogad. Az emelvényen a vendégen kívül dr. Fischer József, dr. Fischer Tivadar országgyűlési képviselők, dr. Balázs Endre, a Jewish Agency erdélyi osztályának társelnöke, Fischer Lipót, a kolozsvári helyi csoport elnöke, valamint Julian Silberbusch professzor és B. Karpin, a Keren Hajjeszod delegátusai foglalnak helyet.

Az üdvözlések

Dr. Fischer József köszönti az illusztris vendéget. A Fehér Könyv elleni tiltakozások — ugymond — immár aktív jelleget öltöttek. A zsidó világ zárt harci frontban egyesül a Fehér Könyv ellen és kívánatos, hogy ez a harci front a munka frontjává váljék.

Dr. Balázs Endre visszaemlékezik a kibővített Jewish Agency évfordulójára és megemlíti azokat az azóta feltornyosult akadályokat, amelyek azonban a mozgalom erejét és lendületét nem tudták megállítani. Meg kell szilárdítanunk eddigi állásainkat, hogy innen a kilátás minden reményével juthassunk előre. A gyöngyösködő dr. Eister Mátyás főrabbi nevében is, aki az erdélyi Jewish Agency elnöke, üdvözi a kiváló vendéget.

Silberbusch professzor a Palesztina-munkára való lendület felhívásában kiemelte, hogy a zsidóság politikai ereje sokkal erőteljesebb lenne, ha a Keren Hajjeszodért nemcsak az a kétszázötven ezer zsidó hozna áldozatot, hanem a zsidó nép együttesen. Aki a galutban is egyenes gerinccel akar járni, aki gyermekei jövőjét akarja biztosítani, áldozzon és dolgozzon Erec Jisráelért.

A hamis próféták ellen

B. Karpin frappáns hatású beszédében gunyosan emlékezik meg azokról a

„prófétákról”, akik a Fehér Könyv megjelenése után igazolva vélték látni eddigi tamaskodásaikat. Palesztina fejlődése azonban e próféták ellenére is friss erővel halad előre és eljutottunk immár ahhoz a stációhoz, amikor már nincs helye a destruktív politikálásnak és rém-képfestő jövődőlésnek.

Schemarjahu Lewin beszél

Dr. Schemarjahu Lewin következett ezután, aki percekig tartó „Hedad” kiáltások után kezdte meg beszédét. — Amikor elhagytam Londont, az angol alsóházban már lezajlott a nagy parlamenti vita a Fehér Könyv fölött. Igazságtalanság volna az egész angol nemzetet megvádolni és felelőssé tenni a Fehér Könyvet, sőt én hiszem, hogy az angol nép hajlandó is jóvátenni ezt az igazságtalanságot. Mert kétségtelen, hogy igazságtalanság történt. Ez nemcsak a paragrafusokból, hanem a Fehér Könyv egész tónusából kiviláglik és Lloyd George maga állapította meg, hogy a Fehér Könyv tulajdonképpen: nem anticionista, hanem antiszemita dokumentum. Számunkra nem marad más hátra, mint az angol nép géniuszához apellálni.

— Mélyen tévednek azonban azok, akik azt hiszik, hogy ez a bennünket érő támadás a mozgalom erkölcsi bankrottját jelenti. A Palesztinában élő száz hevenőzezer zsidó a legjobb biztosíték annak, hogy nincs erő ezen a világon, amely művünket megsemmisíthetné.

„Klein, aber mein“

Abban az időben, amikor Berlinben diákoskodtam, épült a német fővárosban egy új ucca, Charlottenburg és Berlin között. Csupa fényes palotából állott ez az ucca, — hirtelen meggazdagodott emberek építettek, akik nem igen tudtak gazdálkodni a pénzzel. És mindenki tudta, hogy az új paloták meg vannak terhelve jelzálogkösségekkel és első, második, sőt harmadik helyen is be van nak táblázva. E fényes paloták között szerényen húzódtok meg egy angol mintára épített egyszerű kis ház, amelynek homlokán a következő felírás állott: „Klein aber mein”. Sokáig gondolkodtam ezen különös felírás értelmén. Ma már tudom, hogy milyen erkölcsi erőt és értéket képviselt az a ház, amely kicési volt, de tehermentes. Bejártam a világ nagyobbik felét, ismerem tíz-tizenkétmillió zsidó sorsát. És tudom, hogy az Oroszországban, Lengyelországban, sőt a gazdag Amerikában lakó zsidók is mennyire meg vannak jelzálogokkal terhelve. Anyagi és lelki jelzálogokkal egyaránt. Egyetlen hely van a világon, ahol a zsidóság nincs ilyen jelzálogokkal megterhelve és ez Palesztina.

A pusztai vándorlás

Öt nappal az augusztusi zavargások előtt hagytam el Palesztinát. Az égboltozat derűs volt és senki sem gondolt a veszedelemre. Pogromról beszéltek, de hát ki látott még olyan pogromot, ahol a programhősök sokkal súlyosabb veszteségeket szenvedtek, mint a megtámadottak. Ismerem a palesztinai ifjuságot, a munkásságot és mondhatom, hogy páratlanul nagyszerű emberanyag építi ott a zsidó nép jövőjét. Eltelhet két-három nehéz esztendő — ami nem volna más, mint a negyvenéves pusztai vándorlás megpróbáltatása, — munkánkat azonban semmimésem tartóztathatja fel. A mi pionirjeink Palesztinában nem ismerik a félelmet és ezt az érzést nem lehet kölesőzni, ha az nem születik meg spontán az emberben.

Eután Levin mélyenszántó és filozófiai gondolatokban gazdag fejtegetésben analizálta a jelen és jövő problémáját. Gorkijt idézi, aki szerint az egész emberiség a jövő előkészítésén dolgozik. A jövő, — mondotta Levin — nem más, mint a multnak 180 fokkal való elforgatása. Ha nincs mult, jövő sincsen. Azok az emberek, akik csak a manák élnek, süppedő talajra építenek. Az az ember, aki elveszti emlékező tehetségét, gyámoltalanul és céltalanul tévelyg a világban, mint egy gyermek. Sok-

Dr. Fischer Tivadar beszédében a Fehér Könyvről szólva így kezdte:

— Gam zu lötova. Ezt is olybá kell vennünk, mint egy eseményt, amely ügyünket előbbre viszi. Megteremtette a zsidó egységfrontot és most már a Palesztina-munka tekintetében nem lesz különbség zsidó és zsidó között.

A jelennek nincs dimenziója

Sokan kérdezik, miért terheljük meg gyermekeinket a mult tanításával és miért nem élünk a jelennek csupán. Nos, csupán azért, mert mult nélkül nem lehet a jövőt sem építeni. A gyermek, aki nem kérdezi meg apját és a nép, amely nem hallgatja meg történelmének tanításait, nem élhet a földön. A mult és jövő közötti áll a jelen, amely nem egyéb, mint egy hid, amely a mult eseményeit a jövő történéseinek láncolatába fűzi. Érdekes dolog, hogy a sémita nyelvekben csak mult és jövő idő van, — a jelen nem ismerik. A jelennek nincs dimenziója, mert nem lehet elképzelni egy olyan dolgot, amelynek csak előre volna méretei. A zsidó tradíciókból nem elég csupán a vallást ismerni, mert a mi tradícióink nemcsak vallásai, hanem az állameletben is gyökereznek. A zsidó papot ráv-nak hívják, ami annyit jelent, hogy sok. Azért hívják így, mert a papnak nemcsak a vallási szabályokat kell ismerni, de értenie kell a joghoz, a filozófiához, a történelemhez is. Mi a tradícióinkban minden kinesünket átmentetjük a számzárásba. Hogy ragyogó briliánsokat vittünk volna poggyásunkban azt elvették volna tőlünk a legelső országhatárnál. Egy pár tefilint azonban amely szimboluma mindannak, ami zsidó érték, akadálytalanul át lehet vinni minden határon...

A profétizmus lényege

Michel Angelo, Heine, Nietzsche és sokan mások magyarázatot kerestek a zsidó profétizmus lényegére. Nos ennek magyarázata csak az lehet, hogy a mi prófétáink kiszabadultak önmagukból és szerződést kötöttek az örökkévalósággal. A képzőművészetek terén a zsidóság kevés igazán maradandó és nagyot produkált. Miért? Mert a zenét határozza az idő, a színeket és a plasztikát a tér, — a szónak azonban, a prófétai szónak és gondolatnak nincsenek határai. Az örök szóból keletkezett a profécia. Két nép van, amely leginkább ragaszkodik a tradícióhoz: a zsidó és az angol. Az angol határtalan szeretettel csüng az ó-testamentumra, — talán ez a magyarázata annak, hogy a Balfour-deklaráció a politikusok minden ellenkezése ellenére is megszületett és talán ez fogja kényszeríteni az angol népet arra, hogy a politikusok mesterkedése fölött is jóvá tegye a zsidóságkal szemben elkövetett igazságtalanságot.

Sokat gondolkodtam azon, mi az érteime Jesája próféta következő felkiáltásának: „törjétek utat magatoknak, töltsetek be a völgyeket és döntsetek meg a hegyeket...”. Megértettem mindent, amikor féltelmetlen elhalott izzó napsütésben költöztem a völgyekbe. Ebből a munkából született meg a profécia s a profécia ismét munkában olvadt fel. Az eszmék az égből jönnek, az aranyat a földből kell kiásni. Amíg Mózes a Szi-náj heggyetején az eszmére várakozott, lent a völgyben az aranyborjú körül táncoltak az emberek. Azt kérdezik önök, hogy miért van Palesztinában csak 175 ezer zsidó? Mert amíg Mózes utóda az eszmének áldoznak a palesztinai hegyekben, a völgyben még mindig az aranyborjú körüli táncot járják.

A mult és jövő

A Midrás mondja, hogy az aranyborjú miatt az Isten el akarta pusztítani a világot. Mózes azt felelte erre, hogy van egy Minjam igaz ember, akik meg érdemlik, hogy őrük fennmaradjon a

világ. És keresni kezdte ezt a tíz embert Beleszámította önmagát, Aront, Nádabot, Abihut, Jósua ben Nunt, — összesen azonban csak hetet tudott összehozni, hiányzott még három és az egész világ léte forgott kockán. És akkor Mózes az Isten elé állt és azt kérdezte: „Élnek-e a halottak?” Az Örökkévaló természetesen igennel kellett, hogy válaszoljon és Mózes erre kiegészítette a minjant Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal. Mély szimboluma ez annak, hogy egy nép nemcsak az élő generációból áll. A temetők is beleszólnak közösségek jövőjének kialakulásába. A generációk jönnek és mennek, örök azonban a nép. Ha a mi chalucaink örömtől és életkedvtől ragyogó arccal dacolnak a munka viszonytársaival, akkor ez az öröm nemcsak az övék, hanem apáiké is, nagypapáiké is, az őseiké, egész generációké, amelyek ott állnak a hátuk mögött és buzdítják őket az utótrésre s azon feladatok beteljesítésére, amelyek bennük is éltek a tudat alatt, de amelyeknek realizálására néki mód nem adatott. Ez lehet a chaluca munka fölött érzett örömméneket egyetlen magyarázata. Ezra és Nechemja álmát szövik tovább a mi utótróink a palesztinai ugaron.

Nem mi választottuk az utat, amelyen megyünk

— Csak így lehet megérteni azt a titokzatos és hatalmas erőt, amely bennünket előre hajt. Mert nem mi választottuk az utat, amelyen megyünk, kiválasztották számunkra a zsidó népben élő történelmi erők. És az utolsó szó még nem hangzott el, még nem lett kimondva és lehet, hogy ez a szó nemcsak bennünket, hanem az egész emberiséget is meg fogja vátlani.

Levin ezután arról beszélt, hogy az egyén élete csakis a törzséhez való ragaszkodásban, csakis a közösség ideáljai-val való azonosításban teljesülhet ki.

Egy új relativitás-elmélet

— Mi egyenes gerincet és ami ennél is több, egyenes lelket akarunk adni a zsidó népnek. A meggörbült gerincet egy ortopéd ki tudja talán egyenesíteni, a lélek kiegyenesítését azonban csak az az ideál tudja elvégezni, amelynek hordozói vagyunk.

Sokáig élttem Berlinben, annak a népnak a fővárosában, amely minden ideológiának, így az antiszemizmussnak is megalkotta a maga nyelvét. A különbség a németek és a többi népek között csak az, hogy utóbbiak grammatika nélkül, a németek pedig azzal együtt gyűlölnék bennünket. Ha felteszük, hogy minden német antiszemita, — ami nem igaz — akkor én Berlinben állandóan hárommillió ellenséges szempárral találtam magamat szemben. Hosszu idei otlét után megbarátkoztam néhány emberrel. Mondjuk ötven barátságos szempár fordult már a végén felém. Tel-Avivban nem ismerek senkit. És mégis tudom, hogy ötvennégyezer barátságos szempárral állok a napnak minden szakában szemben. Amikor legutóbb Einsteinnal beszélgettem, kifejtettem előtte, hogy az ó relativitásával szemben és megalkottam az idő relativitását. Azt kérdezte, hogyan? És akkor elmondtam neki, hogy egy zsidó számára Tel-Avivban egy hetet tölteni élettartalmában annyi, mint például Londonban két, vagy Berlinben hat hónapot élni.

A WIZO teastélye

A tomboló lelkesedéssel fogadott beszéd után dr. Fischer József lendületes szavakkal zárta be a gyűlést, amely a Hatikva hangjait mellett ért véget.

Délután öt óraker a Newyork szállóbeli apartementjében a sajtó képviselőit fogadta Schemarjahu Lewin és rendkívül érdekes nyilatkozatban ismertette előttük a cionizmus világpolitikai helyzetét. Este a Salom Klubban a kolozsvári WIZO fényesen sikerült teastélyt rendezett a vendég tiszteletére. A vendéglátó asszonyok nevében özvegy Werf heimerné, a Jewish Agency nevében dr. Balázs Endre, a helyi csoport képviselőiben Fischer Lipót, az ifjusági szervezetek nevében pedig Kaszner Rezső köszöntöttek fel Schemarjahu Lewint, aki rendkívül szellemes, mély gondolatokban és költői képekben gazdag beszédben válaszolt az üdvözlésekre. Az estély félegy óraker ért véget.

Schemarjahu Lewin hétfőn délben fél-egy óraker a bukaresti expresszel Nagy váradra utazott. Innen Temesvárra megy, majd Aradon keresztül visszatér Bukarestbe.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSÉN AZ UJ KELETBEN

Euró nek

Az európai óriási munkája

Igen érdekes Budapestén — cia politikusa ról beszélt.

Az egy gondol

Az egységese dolata már ősi legújabb könyv kérdéssel és az lat egyik lege római birodalm ugyszólván mi között ezzel a között különöse egységesen me méjének. Nap arra hívja fel megvalósítani a ciót, békés eszk dette, hogy mi törekvésein tu gyobb és felsőbb béke uralma.

Most Briand er megoldását. Bri kőzismert memo hogy szükség v ciójára, nem má csoportok ellen, l jölőte érdekében mai anarehikus

Le Trocquer ez fest az európai melés 1925-ben l zalékkal szapor

Európa termelés alatt az idő alatt Még súlyosabb k reskedelmi mérle

Európa keres egyik legutóbbi milliárd frank

Európan kívüli mérleg pedig 65 pa ma elsősorban

ve, emellett ped laktól. A háboru nyi új vármhatár k

A háboru alatt sal hatalmas ipar meg a háborus i

a háboru befejez kellett ezekkel az egész mechanizmu

a normális ipari még az ipar ratic a termelést, ugy

tulprodukciónal ipari termelő állat lezni a maguk e

rarállamok határa nek a nagy termé állapotok teremtet munkanélküliséget

még a szovjet-dum gyobb veszedelmé dasági élet és társ

Le kell l Ha az Egyesült nyozzuk, azt fogju egy több, mint 7 n teres területen nin

Szé Sán

SATU-MAR Bőr, diszműia bizományi

nagy választé bécsi és párizsi és moire estélyi

Dus választék „Vulcot” utazó Karácsonyi vá cot” árakból 20 áruból 10 százal adunk.

Reg. Ferdinand D'or és Parfuu

Ha szolid és megbízható
helyről **LIBAZSIR** szükségletét be-
akarja **szükségletét be-
szerezni, írjon**
vagy kérjen árajánlatot

ארטה כשר KLEIN orth. kóser
szir és baromficsarnokából Oradea, Saguna 6.
Alapítva 1912
Szállítás postán és vasúton sajtó bődönbes.

Európa kereskedelmi mérlegének 785 milliárd lej a deficitje

Az európai államföderáció — Mi okozta a túlprodukción és az óriási munkanélküliséget? — Az európai Vámcsövetség munkája — A termelő- és fogyasztóállamok együttműködése

Budapest, december 1. Igen érdekes előadás volt tegnap este Budapesten — Yves Le Trocquer, francia politikus a mai Európa problémáiról beszélt.

Az egységes Európa történelmi gondolata

Az egységesen szervezett Európa gondolata már öszi óta megvan. Herriot legújabb könyvében foglalkozik ezzel a kérdéssel és az egységes európai gondolat egyik legelső megvalósulásának a római birodalmat tekinti. Róma óta ugyszólván minden nagy zseni foglalkozott ezzel a gondolattal. A franciák között különösen sok nagy híve volt az egységesen megszervezett Európa eszméjének. Napoleon utolsó üzenetében arra hívja fel a figyelmet, hogy igyekezzék megvalósítani az európai államföderációt, békés eszközökkel. Renan azt hirdette, hogy minden állam partikuláris törekvésein túl van egy átfogóbb, nagyobb és felsőbbrendű közös cél: a világ béke uralma.

Most Briand kezdeményezte az európai államföderáció megvalósítását. Briand 1929. július 16-án közismert memorandumában leszögezte, hogy szükség van Európa reorganizációjára, nem más államok, vagy államcsoportok ellen, hanem az európai népek jólété érdekében, hogy megszűnjének a mai anarchikus állapotok.

Európa deficitje mérlege

Le Trocquer ezután pregnáns képet fest az európai válságról. A világtermelés 1925-ben 1913-hoz képest 17 százalékkal szaporodott. Ezzel szemben Európa termelésének szaporodása ez alatt az idő alatt mindössze 6 százalék. Még súlyosabb képet mutat a világkereskedelmi mérleg összehasonlítása.

Európa kereskedelmi mérlege az egyik legutóbbi kimutatás szerint 114 milliárd frank deficitet mutatott, az Európán kívüli országok kereskedelmi mérlege pedig 65 milliárd pluszt. Európa ma elsősorban a túlprodukción szenved, emellett pedig a rettenetes vámfalak. A háború után 6000 kilométernyi új vámfal épült Európában. A háború alatt óriási tőkeapparátussal hatalmas ipari üzemeket teremtettek meg a háborús iparok céljaira. Mikor a háború befejeződött, valamint csinálni kellett ezekkel az óriási üzemekkel: az egész mechanizmust beállították tehát a normális ipari termelésre. Emellett még az ipar racionalizálása is fokozza a termelést, úgy, hogy a legsúlyosabb túlprodukción állunk szemben. Az ipari termelő államok nem tudták elhelyezni a maguk cikkeit, viszont az agrárállamok határain belül is megrekednek a nagy terméshölségek. Ezek az állapotok teremtették meg az óriási munkanélküliséget. Mindezekhez járul még a szovjet-dumping, amely a legnagyobb veszedelmet jelenti az egész gazdasági élet és társadalmi rend számára.

Le kell bontani a vámfalakat

Ha az Egyesült Államokat tanulmányozzuk, azt fogjuk tapasztalni, hogy egy több, mint 7 millió négyzetkilométeres területen nincsenek vámfalak

az áru- és a személyforgalom teljesen szabad. Ezzel szemben az ötmillió négyzetkilométeres Európában harminchat külön állam van (a Vatikánt is beleszámítva) s ez huszonhét vámegységet jelent. Huszonhét részre szabdalják tehát Európát a vámfalak. Ezek okozzák a legsúlyosabb válságokat, az élet megdrágulását, a fogyasztók vásárlóképeségének elsorvadását. Le kell tehát vonni az amerikai példa tanulságát. A követendő út a vámfalak lebontása felé vezet.

Ez tehát az európai reorganizációs munka vége felé. A Briand-memorandum tulajdonképpen ezt a célt szolgálja. És ennek a célnak az elérése érdekében alakult meg az Európai Vámcsövetség Nemzetközi Bizottságának memoranduma, amelyet 1927-ben nyújtott be Genfben és amely vámfegyverszűnetet ajánlott, tulajdonképpen előjátéka azoknak a későbbi tárgyalásoknak, amelyeknek célja a vámtarifák csökkentése. A Vámcsövetség az idén interveniált a tavaszi genfi konferencia alkalmából, ami azután tizennyolc európai állam kereskedelmi megállapodásának létrejöttét eredményezte.

Ennek a megállapodásnak alapján ült össze most újból a genfi konferencia, amely továbbhalad a cél felé. Az Európai Vámcsövetség július elsején Briand díszelnökség alatt kongresszust tartott, amely fontos eredményekkel végződött. Megjelölte azt az utat, amelyen el lehet jutni a gyakorlati eredményekhez. Ez az út: regionális szövetségeket kötni, amelyek kollektív szerződéseken nyugszanak és amelyek a „legtöbb kedvezményes záradék” revízióját foglalják magukban. Ezenkívül a kongresszus napirendre tűzött bizonyos rendkívül aktuális kérdéseket, elsősorban a gabona kérdését és általában a zeurópai mezőgazdasági válság problémáját.

— Ez a probléma — mondja Le Trocquer — nem oldható meg másképp, mint az érdekelt nemzetek őszinte és kölcsönös bizalom alapuló együttműködésével, amelyben a termelő és fogyasztó államok egyaránt résztvesznek.

A termelés szabályozása, az árnívó biztosítása

A problémák megoldását különböző eszközökkel lehet megkönnyíteni, vagy az államok közvetlen tevékenységével.

A Jockey Club kölnivíz a disztíngvált, sportkedvelő fiatalok favoritja

FIATAL leányok 17 és 25 év között — azok, akik az idény alatt egyetlen előkelő bált sem mulasztanak el, akik nyáron tenniszeznek és golfoznak, azok a Jockey Club kölnivíz lelkes hívei.

Mert e fiatal, élénk leányok mindenki másnál sokkal inkább tudják értékelni az erős, tömény kölnivízet, amely tökéletesen erősíti és frissíti a bőrt és biztosan ellensúlyozza az izzadást.

Imádják a készítménynek üdítő illatát, amely Páris legdivatosabb illatszergyárosának a kreációja.

Lady gyártmány, — a Jockey Club nyugodtan alkalmazható bedörzsölésre. A legjobb alkalmatosságokból készül, amelyek nem izgatják a bőrt.

Eau de Cologne

Jockey Club

distillée par

Perle de Paris-Rouge et Noir-Jockey Club-Corvo

vagy egy fölöttük álló ellenőrző szerv bekapcsolásával. Ha ilyen ellenőrző szerv étesülne, akkor minden államban egy külön szervezetnek kell megalakulnia, amely ezzel a központi ellenőrző

szervvel az érintkezést fenntartaná. A nemzeti szabályozó szervezetnek feladata lenne minden országban a termelés szabályozása és az áraknak bizonyos nívón való fenntartása.

Kihirdették az ítéletet az Averescu-perben

Gruia Bazilt sajtó útján elkövetett rágalalmazásért 15 napi fogházra ítélték Goga volt belügyminiszter állítólag a 13 millió elsikkasztásának vádjára címén indít sajtópert

Cluj—Kolozsvár, december 1. (Az Uj Kelet tudósítójától). A vád és védelemnek egy teljes napig tartó neves és érdekes csatározásokban bővelkedő összecsapása után, mint ahogy azt már megírtuk, a törvényszék hétfő délelőttre halasztotta az Averescu—Chemarea per ítéletét. A tárgyalás feszült atmoszférája után érthető volt az a minden oldalról megnyilvánuló általános érdeklődés, amely ezt az ítéletet megelőzte. Pont kilenc órakor már zsu folásig megtelt a tárgyalóterem és jobbról-balról is latolgatták az eshetőségeket. Abból, hogy a cikkíró Gruia Bazil védőügyvédjei előterjesztése után a törvényszék elvetette a valódiság bizonyítását, előrelátható volt, hogy a tárgyalás Gruia elítélésével fog végződni. Általános izgalom közepette lépett a terembe kilenc óra után néhány perccel Linczanyer elnök, aki feszült csendben hirdette ki az ítéletet:

A törvényszék Gruia Bazilt sajtó útján elkövetett rágalalmazásért 15 napi elzárásra ítélte.

A törvényszék rágalmazónak minősíti Gruia cikkének azt a mondatát, amelyben azt állította, hogy 1907-ben Averescu utasítására lötték agyon a

parasztokat.

A büntetőtörvény intézkedései értelmében azonban a 15 napos börtönbüntetés végrehajtását felfüggesztik.

A törvényszék felmenti a rágalmazás vádjá alól Gruia a cikkből inkriminált 13 millió panamaváddal kapcsolatos rágalmazás alól, azzal az indoklással, hogy

a 13 millióra való utalás nem a panaszos Averescu marsall, hanem Goga volt belügyminisztert érinti.

Az ítélet elhangzása után elsőnek Filipescu vezetőügyész szólalt fel, aki fellebbezést jelent be az ítélet végrehajtásának felfüggesztése ellen. Bucsan, Averescu ügyvédje súlyosbírtáért fellebbez a táblához, majd a védelem részéről dr. Jonel Pop emelkedő szövegre, aki mindenekelőtt kéri a panaszos fellebbezésének visszautasítását és ugyanakkor fellebbezéssel él a valódiság bizonyításának megtagadása miatt és azért, mert a törvényszék nem alkalmazta a büntetőtörvény könyv 92. paragrafusát.

A törvényszék tanácskozássra vonult vissza, majd kihirdette, hogy a fő-

magánvád fellebbezését visszautasítja, miután a törvények értelmében a főmagánvádlónak fellebbezésre nincs joga. A törvényszék úgy az ügyész, mint a védelem fellebbezését elfogadja.

Az ítélet híre azonnal elterjedt a városban, óriási feltűnést keltve. A Patria rendkívüli kiadásban számolt be a törvényszék döntéséről. Averescu tábornok jogi képviselőinek köréből származó értesülések szerint az ügynek még érdekes folytatása lesz, mert a 13 millió kérdésében

ezúttal Goga volt belügyminiszter fog sajtópert indítani Gruia ellen.

Erről egyébként heves viták folytak a vád és védelem replikái alkalmával, amikor Bucsan kijelentette Pop Jonelnek, hogy a 13 millióra Averescu párt hívei még visszatérnek.

Ha köhög: Herma vagy Flotil, ha rekedt: Eucamen-cukorkát vegyen. Egy doboz ára 15 Lei
Kapható gyógyszerárakban és drogerákban

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Székely Sándor

SATU-MARE — WIEN
Bőr, diszműáru-gyárának
bizományi lerakatába

nagy választékban érkeztek bécsi és párizsi újdonságok bőr és moire estélyi táskák.

Dus választék neccesser bőr és „Vulcot” utazó bőröndökben. Karácsonyi vásár alatt „Vulcot” árakból 20 százalék, bőr-árakból 10 százalék engedményt adunk.

Reg. Ferdinand 13 és 28-b
D'or és Parfumeria Diana

20 teasztélye

fogadott beszélendős ülést, amely a véget.

nyork szállító képviselőt és rendkívül ismertette politikai helyében a kolozsvári teasztélyt. A vendégszerzési tevékenységét szervező Rezső köztudottan, aki gondolatok gazdag beszédre. Az estély

én délből félreállt Nagy Temesvárra utat visszatér

TELKE: KELETBEN

A kolozsvári kereskedők bevezetik a reklám-biztosítást

Cluj—Kolozsvár, december 1. (Az Uj Kelet tudósítójától). A gazdasági élet pangása, a vásárlókérvény csökkenése néha jó dolgot is teremt. Szükségben acélosodik az elme — mondják a bölesek — s ez alkalommal a kereskedői leleményességet lényegesen szociális jótémény követi.

Arról van szó, hogy külföldön már bevezetett módszer szerint Kolozsvárt is meghonosítják a reklám-biztosítást. A mozgalmat nemcsak a szükség szülte, hogy a kereskedő törekvése állandóan a forgalom növeztetésére irányul, hanem az a bizalmatlanság, jobbanmondva desinterment, amelylyel a közönség a balesetbiztosítással szemben viselkedik. Az emberek nem is szeretnek arra gondolni, hogy valamikor, valamilyen körülmény közepette baleset is érheti őket s ezért olyan kevés aránylag azoknak a száma, akik az életnek erre az eshetőségére is számíthatnak. Különösen az ugy nevezett kisértékviselőket viselkednek nemtörődömséggel a balesetbiztosítással szemben, pedig a szerencsétlenség éppen őket fenyegeti leginkább.

A reklám-biztosításnak az a lényege, hogy a kereskedő megjutalmazza vevőit egy balesetbiztosítási kötvénnyel. Persze, ennek bizonyos határa van: bizonyos összegű vásárlásra vonatkozik. Ez cégek és árucikkek szerint változhat és a végül az, hogy a kereskedő igazi klienseit ajándékozza meg a kötvénnyel. A kereskedő bizonyos összeget állapít meg, amely minden vásárlásért ad egy kötvényt, viszont a biztosító intézet, amellyel kapcsolatban áll, 50.000 lej erejéig biztosít minden vevővel szemben balesetbiztosítást. Ez a maximum, ameddig a biztosító intézet elmegy, viszont a vevő 5000 lejenként gyűjtheti ezt össze, mert a bevezetendő módszer az, hogy a kereskedők minden ugynevezett nagyobb vásárlásnál 5000 lejre szóló balesetbiztosítási kötvényt szolgáltatnak ki, halálesetre és rokkantságra.

Gyakorlatilag a következőképpen oldják meg a kérdést: a biztosító intézet minden városban bizonyos számú és jellegű kereskedelmi cégek becsült rendelkezésére kész kötvény uralapot egyenként 5000 lejes címlétre. Ezeket az uralapokat a kereskedő tetszése szerint bárki nevére kiállíthatja 18 és 60 éves kor között, kivéve bányászokat és repülőket. Így aztán a biztosításhoz mindenki könnyen és közvetlenül hozzájuthat: a kereskedő ezzel forgalmát javítja, a vevő értékes ajándékot kap.

viszont a biztosító intézet széles körben szolgálja népszerűségét. Ezt a módszert elsősorban azok fogják üdvözölni, akiknek mestersége veszélyes (soffőrök, vasutasok, munkások) és főleg a gondos asszonyok, akiknek férjei sokat utaznak, vagy másképpen vannak inkább kitéve a balesetnek.

A balesetbiztosításnak ezt a valóban praktikus, de emellett humánus és szociális módszerét a Ponciére Agricola biztosító vezeti be, mely cég a legnagyobb biztosító intézetek egyike és ismert szoliditásával fogva garanciája annak, hogy az ajándék tényleg ajándék is legyen.

A rendszert a karácsonyi vásárra fogják a kereskedők bevezetni az egész országban egyszerre és már a jövő héttől kezdődőleg.

Egy japán földműves pontosan bejósolta a nagy földrengést

A borzalmat megelőző napon bizarr szivárvány tünt fel az égen A földrengésnek 259 halálos és 351 sebesült áldozata van

Tokio, december 1. A japáni földrengésről legújabb kiadott hivatalos jelentések szerint a halálos áldozatok száma 259-re emelkedett, míg a sebesülteké 351-re.

Érdekes, hogy egy Mokushira nevű földműves megjósolta a földrengés helyét és idejét. Mokushira, a földrengést

megelőző napon ugyanis egy különös szivárványt látott, amelyről feltűnő értelmességgel táviratot küldött Isiro dr. egyetemi tanárnak és ebben jelentette, hogy másnap reggel Idzu helységben földrengés lesz. A professzor alig hitt szemének, amikor a földrengésről szóló tudósítást a lapokban olvasta.

A szovjet már a saját pénzét is hamisítja

Hamis esernyők vannak Amerikában

Bécs, december 1. A rendőrséghez ma följelentés érkezett, hogy példátlanul jól sikerült hamis szovjet-bankjegyek kerültek forgalomba. Megállapítást nyert, hogy több azonos számú bankjegy forgalomban és a hamisítványt lehetetlenség megkülönböztetni az eredetitől. Az a gyanú is felmerült, hogy maga a szovjet hamisította a csernyő bankjegyeket. Pár nappal ezelőtt ugyanis híre járt annak, hogy

a szovjet egy sé ugyanazon szériát viselő bankjegyet százas példányban hoz forgalomba és ezzel a hamis pénzzel fizeti tartozásait, de másrésztől ezzel akarja elősegíteni a dumping hatását is.

A KÖNYVPIAC UJDONSÁGAI AL LANDOAN KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN.

Phönix Életbiztosító Társaság

Alapított 1882. évben.

TELJESEN BEFIZETETT ALAPTŐKE 4,000,000 OSZTR.-SILLING Engedélyezve Romániában 1929 január 14.-én, közzétéve a Mon. Of. 13 s. számában 1920 január 16.-án. Alapszabályok közölve Mon. Of. 45-929. Bejegyezve az ilfovi törv. 1929 jan. 21.-én a 6. sz. cégjegyzékbe

Központi vezérigazgatóság: WIEN

Romániai igazgatóság: București, Bulev. Elisabeta No. 16.

Erdélyrészi Ellenőrző Iroda: Cluj, Str. Nicolae Iorga 16.

Bukovinai és besszarábiai vezérképviselő: CERNĂUȚI, Str. Reg. Ferdinand 1.

A társaság működési területe: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Spanyolország, Tunisz, Törökország.

A „PHÖNIX” kedvezményes szerződést kötött a K. K. L. jeruzsálemi főirodájával, a Makkabi Világszövetséggel, a Mizrahi több országos szervezetével, a WIZO Zsidó Nők Világszövetségével és még több nagy zsidó testülettel.

Vezérigazgatóság: Arad, Braşov, Bucureşti, Cluj, Cernăuţi, Chişinău, Mediaş, Oradea, Sătmar, Sibiu, Târgu-Mureş, Timişoara.

Gyermek, járadék és nyugdíjbiztosítás: Legmodernebb kombinációk és méltányos díjtételek az életbiztosítás minden ágában. A vezérigazgatóság díj-alanul adnak pontos kalkulációt és mindennemű fevilágosítást biztosítási ügyekben.

„Steaua României” Román Biztosító Társaság (a Phönix koncernjében) Bucureşti, Bulev. Elisabeta 10 sz.

Erdélyrészi főigazgatóság: Braşov, Kapu-utca 65 szám.

Tűz-, üveg- és betörés-, jég-, baleset-, szavatossági, automobil-, géptörés-, szállítvány-élet- és népbiztosítás.

Előnyös díjtételek, modern feltételek. Képviseletek az egész országban

SPORT

Bukarestben a Makkabi legyőzte a Venust

Universitatea—KMSC 2:0 (1:0). Biró Grosz. A jó formában lévő egyetemi csapatnak kitűnő játékkal sikerült győzelmet aratnia jöképességű ellenfelel. Universitatea főlény dominálta a játékot, amelynek első gólja a 43. percben esik, amikor az U. centeresatára 16 méterről gólt lő. A második féldőben a KMSC több támadást vezet, de a csatárok akciót balszerencse kíséri. A nyolcadik percben Baciu egyéni játék után felpályáról szökik ki és váratlan lövést küld a kapura, amely a hálóba köt ki. Ezután a játék eldurvul, a jól tömörülő egyetemi védelem szereli a KMSC akciót. A heves iramú játék során Bindász lerugja Ghilezan, mire a sportszerintlenül viselkedő jobbösszekötőt Grosz kiállítja. Az egyetemi csapat tultemperamentumos hívei ekkor a nézőtérrel betódultak a pályára és inzultálni akarták Bindászt, akinek azonban bántatlanul sikerült az öltözőbe jutnia. Az általában nívós mérkőzés játékosai közül Blaj, Baciu, Ghilezan, illetőleg Kinizsi, Krieschoffer és Dejeu tüntek ki. Grosz bíró erőlyesen és jól vezette a mérkőzést.

KMSC—Haggibor ifjúsági 2:1 (2:0). KAC—Románia ifjúsági 3:2 (2:2).

VIDEKI EREDMÉNYEK

Arad. Gloria-CFR—AMTE 3:2 (3:1). Olimpia—Vointa 7:1 (3:1). AAC—Unirea 3:2 (1:1).

Temesvár. Kinizsi—TAC 2:0 (1:0). Meglepetés. Politechnika—Gyapjuipar 1:0 (1:0).

Besita. UDR—Banatul 4:2 (2:0). Torda. Románia—Sticla 7:4 (2:3).

Nagyvárad. Törekvés—NAC 3:1. Barátságos.

Bukarest. A bukaresti vasárnapnak nagy szenzációja van. A rokonszenves bukaresti zsidó sportegylet, a Makkabi a bajnoki lista egyik legerősebb együttesével, a bajnokságra aspiráló Venusszal játszott bajnoki mérkőzést és 3:2 (0:2) arányban, erős küzdelem után, győzelmet aratott.

Egyéb bukaresti eredmények: Juventus—Principele Mihai 3:1 (1:1). Torda—Sportul Studentesc 3:2 (2:1).

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK

Budapest. Ujpest—Hungaria 2:2 (0:0). A derby eldöntetlenül végződött és a Hungaria megtartja vezető pozícióját a bajnoki listán. Ferencváros—Pécs-Baranya 4:0 (2:0). Sabaria—Kispest 1:0 (1:0). Boeska—Bástya 4:3 (3:2). III. ker.—Budai 11 1:0 (1:0).

Lezajlott a kolozsvári kerületi boxverseny, mely tisztázta Erdély boxbajnokságát. A bajnoki lista a mérkőzés során a következőképp alakult ki: 1. Lég-súly: Tatár. 2. Pehelysúly: Darolezy. 3. Könyvsúly: Bükkös, Speibelbein NTE. 4. Weltersúly: Pálffy, Kézdí. 5. Középsúly: Györki, Ferenczy. 6. Kisnehézsúly: Török, Kovács. 7. Nehézsúly: Kohn MSE.

A próféta gyermek

Edmond Fleg megrázó zsidó regénye

Ára 100 lej és portó KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

JUDAICA

Granovsky: Boden u. Siedlungen in Palästina 125
Dr. A. Nossig: Integritas Judentum 40
Margulies: Kritik d. Zionismus 2 k. 75
Gabriel Rissers: Leben und Wirken 89
Max Brod: Im Kampf um das Judentum geb. 60
Dr. I. Zollschan: Revision d. jüd. Nationalismus 45
Dr. Rupin: Die Bibel und die Kultur der Gegenwart 10
Braun: Jüdische Geschichte 20
Tercyner und Laser: Deitsch hebraisch Wörterbuch 400
Martin Buber: Die Jüdische Bewegung 2 b. 210
Bernfeld Simon: Die Jüdische Literatur 6
Nordau: Die Tragödie d. Assimilation 2
Max Löhr: Israels Kulturentwicklung 18
Jakob Klatzkin: Krisis und Entscheidung im Judentum geb. 10
Dr. Rupin: Die Juden der Gegenwart 6
KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

M. NEUMANN
RUHAÁRUHÁZ
FÖTÉR 14

H
Uj Kelet
Bukarestben a Makkabi legyőzte a Venust
Ismét ell...
ket tartóztatt...
ból jelentik:
vatalos komm...
hár-Oroszorsz...
szeksküvetek
Kurjer Wars...
ból jelenti, ho...
ben, Witebszk...
tartóztatottak...
százat.
— Franci...
kanékkülség.
cia iparvidéke...
nélkülség lép...
a munkaügyi...
kérték, hogy...
életbe akülfö...
nak engedélye...
— Veszedel...
gott le egy au...
Londonból jel...
colmben autó...
mes fegyveres...
dita rendőrség...
rendőrt lelött...
halálos lövés...
sével ártalmat...
— Holnapra...
kormány. Pari...
Midi városi je...
kormány holn...
szki marsall es...
külföldi utjára...
— A délkin...
ság ellen. Lond...
United Press je...
kormány rend...
erősen megnyí...
sajtószabadság...
— Rekedtsé...
hurutot gyógyí...
Egy fiola ára 3...
— Megérkez...
terror német pa...
séghez. Genfből...
gi főtikkárság...
gi tanács tagjai...
lasztások kisel...
ügyében a Népe...
met panaszrato...
— Huszonöt...
egy bordeauxi...
tik: Bordeauxba...
gint letartózt...
nyost. Baradat...
öt millió franko...
letétjeiből. Az...
kastás miatt h...
deauxban a Bar...
már hetvenöt m...
az összeg, amell...
mányosok néhar...
megkárosították...
— A Ludvig...
hajórló segélyk...
tak fel. Newyor...
amerikai Colomb...
shafen német ó...
ratáviro jeleit...
a hajón a Panar...
A Ludwigshafen...
újabb hírek né...
számos amerikai...
téért agódnak.
— Hány vak e...
Münchenből jele...
leli erre a kérdé...
zinische Wochen...
líó 390.000. Esze...
100.000 ember kö...
talan. De vannak...
tesznek ezen az...
is, melynek 1325...
hol 500, európai...
India, hol 142 a...
den 100.000 lakó...
szágokban a tén...
szám alatt mar...
csak 73, Franci...
sült Allamokban...
Kanadában 45...
minden 100.000...
megállapítás, ho...
ban, hol a himlő...
sem vakul meg...
holott régente...
igen sokan vesz...
lágát.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi és kassai zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
 Bukarest szerkesztőség:
 Hátizégi Ernő, Hotel Imperial
 Sikkrik utanyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— **Ismét ellenforradalmi összeesküvést tartóztattak le Moszkvában.** Párizs, hol jelentik: Moszkvából közreadott hivatalos kommuniké megerősíti, hogy Fehér-Oroszországban ellenforradalmi összeesküvést tartóztattak le. A varsói Kurjer Warszawski beavatott forrásból jelenti, hogy Szmolenszkben, Minszkben, Witebszkben és Bobruszkban a tartóztatottak összes száma eléri az ötszázat.

— **Franciaországba is bevonult a munkanélküliség.** Párizsból jelentik: A francia iparvidékeknél nagyobbarányu munkanélküliség lépett fel. A szakszervezetek a munkügyi miniszterhez fordultak s kérték, hogy léptessen intézkedéseket a külföldi munkások beutazásának engedélyezése ellen.

— **Veszedelemes fegyveres banditát fogott le egy ausztráliai város rendőrsége.** Londonból jelentik: Az ausztráliai Molcolumben autós rendőrorjárat veszedelemes fegyveres banditát fogott le. A bandita rendőrségre szállítás közben két rendőrt lelőtt, de egyiküket nem érte halálos lövés és ereje végső megfeszítésével ártalmatlanná tette a gonosztevőt.

— **Holnapra megalakul az új lengyel kormány.** Párizsból jelentik: A Parisi Midi varsói jelentése szerint a Slavickormány holnapra megalakul. Pilsudski marsall esütörtökön indul üdülésre külföldi útjára.

— **A délkínai kormány a sajtószabadság ellen.** Londonból jelentik: A British United Press jelentése szerint a délkínai kormány rendeletet adott ki, melyben erősen megnyirbálja az eddig élvezett sajtószabadságot.

— **Rekedtség, torokgyulladás, garatgyulladás gyógyít az Anaot pasztilla.** Egy fiola ára 37 lej.

— **Megerkezett a lengyel választási terror német panaszírata a Népszövetséghez.** Genfből jelentik: A népszövetségi főtitkárság szétkldötte a népszövetségi tanács tagjainak a lengyelországi választások kisebbségellenes levezetése ügyében a Népszövetséghez intézett német panaszíratot.

— **Huszonötmillió frankot sikkasztott egy bordeauxi bankár.** Párizsból jelentik: Bordeauxban esütörtök délután megint letartóztattak egy bankbizományost. Baradat bankbizományos huszonöt millió frankot sikkasztott el ügyfelei letéteiből. Az ügyészség esalás és sikkasztás miatt helyezte vád alá. Bordeauxban a Baradat-esettel együtt most már hetvenöt millió frankot tesz ki az összeg, amellyel sikkasztó bankbizományosok néhány nap alatt ügyfeleiket megkárosították.

— **A Ludvigshafen német óceánjáró hajóról segélykérő szikratávíratot fogtak fel.** Newyorkból jelentik: A közép-amerikai Colonban felfogták a Ludvigshafen német óceánjáró segélykérő szikratávíró jeleit, melyben közölték, hogy a hajón a Panama-öbölben tűz ütött ki. A Ludvigshafen német gőzös sorsáról újabb hírek nem érkeztek. A hajónak számos amerikai utasa van, akiknek életéért aggódnak.

— **Hány vak ember van a világon?** Münchenből jelentik: Cord tanár azt feleli erre a kérdésre a Münchener Medizinische Wochenschriftben, hogy 2 millió 390.000. Eszerint átlagban minden 100.000 ember között 136,3 volna világtalan. De vannak országok, melyek túlszámú ezen az átlagon. Ilyen Egyiptom is, melynek 1325, Cyprus, hol 730, Kína, hol 500, európai Oroszország, hol 200 és India, hol 142 a vakok átlagszáma minden 100.000 lakó között. A civilizált országokban a tényleges szám az átlagszám alatt marad. Például Angliában csak 73, Franciaországban 71, az Egyesült Államokban 62, Németországban 61, Kanadában 45 és Belgiumban 44 vak minden 100.000 lakó között. Érdekes megállapítás, hogy azokban az országokban, hol a himlőoltás kötelező, senki sem vakul meg himlő következtében, holott régen a himlőbetegek közül igen sokan veszítették el a szemük világlátását.

Veszedelemes betörőbandát tett ártalmatlanná a kolozsvári rendőrség

Cluj—Kolozsvár, december 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrség ma reggel veszedelemes tolvajbandát tett ártalmatlanná. Az utóbbi hetekben elkövetett betörések és lopások arra a feltételezésre adtak okot, hogy ezeket ugyanaz a társaság követte el. A banda nemcsak Kolozsvár külvárosában, de környező falvakban is működött és a rendőrség már hetek óta nem tudott a nyomukra akadni.

Ma reggel végre a monostori határban letartóztatták a bandát, amely minden reggel ezen a helyen találkozott. A banda tagjai Missiak Miklós, Talian Anna, Berky Zoltán, Berky Miklós és Szilágyi Miklós utasításai alapján dolgoztak. A rendőrségen számos padlásrablást, ruhalopást, betörést ismertek be. Az volt a módszerük, hogy egyes házakba bementek, munkaalkalmat kerestek, ekkor megfigyelték a házat és éjjel tették meg látogatásaikat. Eddig mintegy 100 ezer lej értékű és még nem értékesített tárgyat találtak náluk.

— **Tevfik Rüzsdi bey elutazott Rómából.** Rómából jelentik: Tevfik Rüzsdi bey elutazott Rómából és ma este érkezik Szófiába, a bolgár kormány meghívására, hivatalos látogatásra. A török külügyminiszter két napot fog a bolgár fővárosban tölteni.

— **A német rendőrség hadat üzent a diákpárbajoknak.** Berlinből jelentik: A német rendőrség hadat üzentek a menzurának, annak a szokásnak, hogy a német diákok egymással állandóan párbajt vívjanak. A diáklubokat rendőrok vizsgálják meg, a menzurához szükséges fegyvereket elkobozzák és azokat, akikről megtudják, hogy párbajoznak, megbüntetik.

— **Etvágytalanságnál, rossz gyomor-nál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyageserezozavaroknál, esalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes Ferenc József keserűvíz rendbehoza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól.** Az orvostudomány több uttorője megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A macska jobban hall, mint az ember.** Newyorkból jelentik: Míg az ember füle hallóképességének legjobb idején csak olyan hangokat képes meghallani, melyek másodpercenként 15.000—17.000 rezgést tesznek, a Newyorkban legutóbb tett kísérletet bebizonyították, hogy a macska meghall olyan hangokat is, amelyeknek rezgésszáma 20.000. Hogy mily magasak ezek a hangok, kitűnik abból, hogy az emberi hangok legmagasabbjainak rezgésszáma nem több 5000-nél.

— **Népszerű tudományos előadás.** A Kautsky munkás kulturkór előadás-sorozatának tizedik előadása 1930. december 3-án, szerdán este 8 órai kezdettel „Munkabér és munkanélküliség” címmel anket formájában tartja. Előadó: Erdélyi Kálmán hírlapíró. Belépődíj nincs. Mindenkit szívesen látnak.

— **Teljes értékű, tökéletes munkát csak az végezhet, akinek idegei rendben vannak, munkaképessége zavartalan.** A reggeli és uszonnatehhez 2—3 kávéskanál Ovomaltine erősíti az izmokat és idegeket.

— **Törvényjavaslat a spiritiszták ellen.** Londonból jelentik: Az angol alsóház Kelly munkáspárti képviselő javaslatára új törvénytervezettel foglalkozik a spiritiszták és ezek médiumai ellen. Eszerint a spiritiszták és médiumaik ellen a varázslókról szóló törvény alapján kell a jövőben eljárni, kivéve, ha ezek valóban fizikai megnyilvánulásukat tudják mutatni kísérleteiknek.

— **Körülvezette hangját a föld körül.** Newyorkból jelentik: Mister Wagoner, a General Electric Company seneatadymi laboratoriumában azzal kísérletezett, hogy hangját körülvigye a föld körül. Ez rádió útján sikerült neki. A hang az amszterdami és jávai állomáson felállított hangerősítón ment át és egy nyolcad másodperc alatt tette meg a 37 ezer kilométeres utat.

Gyulafehérvári כשר fajborok
 ismét beszerezhetők **felügyelete alatt**
ELIÁN VIKTOR és FIA
 pinceszetében Cluj, Reg. Ferdinand 33. Tel. 10-26
 interurban, viszonteladóknek árkedvezmény

NAPRÓL-NAPRA

Newyorkban új felhőkarcoló építését tervezik, amely a világ legmagasabb építménye lesz. A tetőkupolát úgy akarják kiképezni, hogy belőle újabb emeletek emelkedjenek ki, ami által a gigantikus ház magassága meg fogja haladni az Eiffel-toronyt.

Sytl szigeténél a hullámok partra vetették a két héttel ezelőtt eltűnt Stralsund német motorshajó mentőesónakját. Bizonyosra veszik, hogy a Stralsund a hatalmas viharban elsüllyedt és a mentőesónakba szállított személyzet a hullámsírban halálát lelta. Tizenkét embert holttá fognak nyilvánítani.

Mdivani georgiai herceg, Pola Negri filmdiva elvált férje egy francia ékszergyári céghez állott be utazónak, hogy megélhetését biztosítsa. A filmszínész nő a teljesen vagyontalan herceget annakidején csak a hercegi cím miatt választotta férjéül.

Tegnap ünnepelték hatvanadik évfordulóját annak a tiltakozó határozatnak, amely Elzász-Lotharingia elvétele alkalmával a prágai tartománygyűlésben elhangzott. Az ünnepségen a párizsi csehszlovák követ részt vett és köszönetét fejezte ki a csehekkel szemben elhangzott elismerésekért.

Kispesten tegnap két villamoskocsi hibás váltóállítással összeütközött. A karambolnak három életveszélyes sebesültje van. Kivülük csaknem az összes utasok is megsérültek arcukon és kezükön az összetört ablakok üvegszilánkjaitól.

A Giornale d'Italia konstantinápolyi jelentése szerint szerdán a törökök átveszik a perzsáktól a perzsa-török meg egyezési következményeként az Ararat területét. A törökök remélik, hogy most már egyszersmindenkorra véget fognak vethetni a kurdok garázdálkodásainak. Még nem lehet tudni, hogy a perzsák mekkora határkiszárat kapnak a déli határvidéken cserébe az Araratért.

Laibach egyik külvárosában egy régi tégláregőt közelében kínai férfi zsákba varr holttestét találták. A holttest oszlásnak indult állapotban volt a megtaláláskor. Valószínűnek tartják, hogy rablógyilkosság történt. A hatóságok megindították a nyomozást.

DREISER: AMERIKAI TRAGÉDIA

H. G. Wels véleménye:
 „Theodore Dreiser a szó szoros értelmében lángész. „AMERIKAI TRAGÉDIA” című munkája egyik századunk legnagyobb regényeinek.

Amerikában eddig 12 kiadásban, kéren 500.000 példányban fogyott el. Németnyelvű kiadása a 40.000-ot tart.

THÉODORE DREISER
AMERIKAI TRAGÉDIA
 ára három kötetben füzve 612 lej, egészvászonkötésben 884 lej. Megrendelhető az UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

Makkabi
 enust
 0 (1:0). Bíró
 vó egyetemi
 sikerült győ-
 ni ellenfelet.
 inálta a játé-
 a 43. percben
 sátrára 16 mék
 felidőben a
 et, de a csatá-
 ciséri. A nyol-
 eni játék után
 aratlan lövést
 étovázó kapus
 Ezután a játék
 egyetemi vé-
 csiót. A heves-
 s lerugja Ghi-
 tlenül viselke-
 kiállítja. Az
 peramentumos
 a betódultak a
 rták Bindászt,
 mul sikerült az
 ban nivós mér-
 aj. Baciu. Ghi-
 Krieschoffer és
 ró erélyesen és

usági 2:1 (2:0).
 gi 3:2 (2:2).

EMENYEK
 MTE3:2 (3:1).
 1). AAC—Uni-

TAC 2:0 (1:0).
 ka—Gyapjuipar

la 4:2 (2:0).
 la 7:4 (2:3).
 —NAC 3:1. Ba-

i vasárnapnak
 A rokonszenves
 ylet, a Makkabi
 egerősebb együt-
 spiráló Vénusz-
 mérkőzést és 3:2
 zedelem után, győ

lmények: Juven-
 1 (1:1). Torda—
 (2:1).

DMENYEK
 ungária 2:2 (0:0).
 végződött és a
 zető pozícióját a
 reneváros—Pécs-
 aria—Kispest 1:0
 a 4:3 (3:2). III.
 0).

ri kerületi box-
 Erdély boxbaj-
 lista a mérkőzés
 alakult ki: 1. Lég-
 nyúl: Darolezy,
 kös. Spielhelbein
 Palfy. Kézdi. 5.
 Ferenczy. 6. Kis-
 ács. 7. Nehézsúly:

gyermek
 zó asidő regénye
 és perió
 UJ KELET
 ALYÁBAN

ICA

Siedlungen in Pa-
 135
 ales Judentum 40
 Zionismus 2 k. 73
 n und Wirken 89
 ptum das Juden-
 60
 evision d. jüd. Na-
 45
 und die Kultur der
 39
 ebichte 39
 Deutsch hebraisch 400
 Jüdische Bewegung 216
 e Jüdische Litera-
 80
 e d. Assimilation 80
 ulturenwicklung 130
 sis und Entschel-
 geb. 10
 n der Gegenwart 6
 Z UJ KELET
 ALYÁBAN

